

S2020/03728/SF

*Socialdepartementet
103 33 Stockholm*

Remissvar: SOU 2020:24 Tillsammans för en välfungerande sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocess

Psykologförbundet tackar för möjligheten att inkomma med synpunkter över utredningen; Tillsammans för en välfungerande sjukskrivnings- och utredningsprocess.

Psykologförbundet uppfattar det som en mycket välgjord utredning med genomarbetade analyser och väl avvägda rekommendationer i syfte att förbättra förutsättningarna för samverkan mellan sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessens aktörer och stärka stödet till individen. Utredningen tar på ett seriöst sätt sig an komplexiteten i frågan och också vikten av att ansvar läggs där det hör hemma, och vikten av samverkan, på riktigt. Också att stöd till den sjukskrivne behövs om sjukdomen påverkar individens kognitiva förutsättningar. Vi ser dock att få rekommendationer gäller hälso- och sjukvårdens område med arbetsmetoder och utvecklingsbehov, men vi tror sådant finns.

Synpunkter på utredningens förslag.

Kap 8.3 En gemensam digital yta och bättre stöd till individen.

Psykologförbundet delar utredningens beskrivning av att det vilar ett stort ansvar på den enskilde att såväl administrera sin egen sjukskrivning som att fungera som informationsbärare mellan sjukskrivningens och rehabiliteringens olika aktörer. Detta är inte bara betungande för många personer som befinner sig i sjukskrivning utan kan också leda till missförstånd, långa handläggningstider och ibland sämre beslutsunderlag.

Förslaget om att utreda möjligheterna för en gemensam digital yta för planering välkomnas och vi är positiva till förslaget att ge Försäkringskassan i uppdrag att ge utökat stöd i sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessen till individer som är i behov därav. Rätt stöd kan vara helt avgörande för att rehabiliteringen tillbaka i arbete ska kunna fungera. Vi saknar dock att det inte framgår vilka grupper som utredningen menar bör kunna vara berättigad sådant stöd.

Kap 8.6 Konsultation av expert vid bedömning av arbetsplatsinriktat stöd för återgång i arbete.

Utredningen rekommenderar att arbetsgivare ska vara skyldiga att konsultera en expertresurs inom arbetsmiljö och rehabilitering när en plan för återgång i arbete ska upprättas.

Eftersom arbetsplatsen är så pass central för en välfungerande rehabilitering tillbaka i arbete är det av största vikt att den kunskap som finns faktiskt tillvaratas i rehabiliteringsarbete. Precis som utredningen konstaterar förefaller det märkligt att så höga krav på evidens och kunskap ställs på den medicinska rehabiliteringen medan rehabilitering på arbetsplatsen alltför ofta tillåts bygga på gissningar och goda avsikter.

Psykologförbundet tillstyrker därför förslaget om att ställa ett krav på arbetsgivare att konsultera en expert vid upprättande av plan för återgång i arbete. Många arbetsgivare har god kompetens men vår erfarenhet är att inom området psykisk ohälsa och återgång till arbete finns brister där extern konsultation kan vara nödvändig.

Kap 8.8 Utvecklat samarbete mellan Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen.

Förbundet tillstyrker utredningens rekommendationer. Två olika delar som behöver fungera bättre än idag härrör till myndigheternas samverkan. Den första delen handlar om individer som hamnar mellan stolarna. Den andra delen handlar om vilka insatser som behöver komma på plats för att individer ska uppleva att sjukförsäkringen och arbetsmarknadspolitiken hänger samman. Det är mycket angeläget att stödet till den enskilde stärks i denna bemärkelse och att myndigheternas uppdrag harmoniserar bättre.

8.10 Utbyte av medicinska uppgifter i sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessen bör utredas

Utredningen rekommenderar att det bör utredas hur hälso- och sjukvårdens lämnande av medicinska uppgifter till övriga aktörer inom ramen för sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessen kan underlättas. Utredningen anser även att möjligheterna att särskilja den information som behöver intygas från den information som inte behöver intygas bör utredas. Utredningen menar att informationsmängder som inte behövs för att styrka rätten till frånvaro från arbetet

eller ersättning i form av sjuklön eller sjukpenning skulle kunna lämnas av andra professioner än läkare inom hälso- och sjukvården.

Psykologförbundet tillstyrker förslaget och menar att personer som lider av psykisk ohälsa har psykologer har en unik kompetens i att utreda, diagnostisera och behandla dessa. Det innebär att psykologer är den profession i vården som bäst kan avväga hur eventuell sjukfrånvaro påverkar behandlingen i det enskilda fallet, och hur den bör anpassas för att maximera möjligheterna för patienten att återhämta sig. Att ge psykologer och andra professioner större medverkan i att skriva sjukintyg för patienter med psykisk ohälsa skulle därför avsevärt höja kvaliteten och kostnadseffektiviteten i den psykologiska behandlingen. Det skulle också innebära goda förutsättningar att stärka kvaliteten och rättssäkerheten i sjukskrivningsprocessen, i meningen att Försäkringskassan får ett mer korrekt och träffsäkert underlag inför bedömning av personens arbetsförmåga. De som är sjukskrivna för psykisk ohälsa har rätt att få en bra planering av sin rehabilitering, ett kvalitetssäkrat sjukintyg när så behövs och en rättssäker process.

Sveriges Psykologförbund

Ulrika Edwinson
Förbundsdirektör

Maria Enggren Zavisic
Samhällspolitisk strateg